

FAU ved Frivoll skole

Opplandsveien 65
4877 Grimstad

Grimstad kommune v/Anne-Grete Glemming
Postboks 123
4891 Grimstad

Innspill til Fremtidig skolestruktur 2022

Grimstad, 15.09.22

Frivoll FAU er invitert til å komme med innspill og kommentarer til følgende punkter;

- En effektiv og fremtidsrettet skolestruktur som tar hensyn til demografisk og økonomisk bærekraftig utvikling.
 - Pedagogisk fordeler og ulemper ved de ulike avgjørelser
 - Riktig dimensjonering av Holviga nye barneskole
 - Etablering av en internasjonal skole og ev. plassering av denne.
-

Sammendrag

En effektiv og fremtidsrettet skolestruktur må ivareta nærskoleprinsippet etter opplæringsloven og elevkapasiteten i Grimstad sentrum og omegn.

Frivoll FAU mener at

- Jappa skole ikke vil ha tilstrekkelig elevkapasitet i en fremtidig skolestruktur dersom Frivoll skole legges ned, selv om kretsgrenser endres. Fortetning i sentrumsnære områder og opplæringslovens §8-1 om nærskoleprinsippet viser at flere elever vil ha Jappa som sin nærskole enn hva skolen har kapasitet til.
- Grimstad kommune må ha en plan for fremtidig skolestruktur hvor utbedring av Frivoll skole er en del av løsningen. Alternativet er vesentlig høyere kostnad hvis kommunen må bygge en ny og større byskole i fremtiden fordi man ikke har løst kapasitetsproblemene i byen.
- Frivoll skole må bevares og utbedres for å imøtekomme kapasitetsbehovet i sentrumsnære områder.
- Frivoll skole har gode utvidelsesmuligheter og potensiale til å imøtekomme fremtidens behov.
- Frivoll skole har best beliggenhet til å fungere som en internasjonal skole. Skolen er nærmere tilknyttet bykjernen og E18, og best egnet til å håndtere reise til og fra skolen uavhengig hvor i kommunen man bor.
- Riktig dimensjonering av Holviga skole bør settes til 450 elever siden dette er den dokumenterte prognosen som skal dekke behov i Holviga skolekrets de neste 10 årene. Ved å dimensjonere Holviga for høyt er Frivoll FAU svært bekymret at dette vil gå på bekostning av ressursene som trengs i sentrumsskolen for å bygge ut Frivoll

Innledning

Det ble foretatt en analyse av fremtidig skolestruktur i 2018, bedre kjent som skolepakke 3. Den konkluderte med en forventet økning på 300 elever i grunnskolealder innen 2027, men at grunnskolen ville ha tilstrekkelig kapasitet i fremtiden med dagens struktur. Dette er kun fire år siden.

Noen barneskoler opplever i dag noe synkende elevtall (for eksempel Landvik skole) mens andre har hatt større vekst enn prognosene fra skolepakke 3 tilsa. Frivoll og Jappa skole er blant barneskolene med økende antall elever.

Når Grimstad kommune skal planlegge fremtidens skolestruktur er det avgjørende å ha tilstrekkelig elevkapasitet rundt de sentrale deler i Grimstad sentrum og nærliggende områder. Samtidig er nærskoleprinsippet en relevant rettslig ramme -og veiledning for kommunens administrasjon når den skal fastsette skolekretsgrenser i forskrift. Kommunen plikter å ta tilstrekkelig hensyn til blant annet miljø, lokale forhold og trafikksikkerhet.

Innspillet fra Frivoll FAU vil hovedsakelig omhandle hensynet til en fremtidsrettet skolestruktur, men peker også på hvorfor det vil være økonomisk uklokt og uansvarlig å legge ned Frivoll skole. Det må og forventes av Grimstad kommune å planlegge for en skolestruktur som gir innbyggerne forutsigbarhet og kvalitet. Det innebærer å følge nærskoleprinsippet, sørge for trygg skolevei for barna våre og ikke minst fatte beslutninger og vedtak som ikke sender sentrumsbarna ut av byen for å gå på skole. Innspillene våre vil blant annet påpeke konsekvensene det vil få for de barna som i dag har tilhørighet til bykjernen hvis Frivoll legges ned.

Demografi og bærekraftig utvikling

I skolepakke 3 var prognosene at Jappa skole skulle ha en elevmasse på rundt 312 elever i 2021 og med en stigende kurve. Det antallet viste seg å stemme bra da analyserapporten av 2022 viser en elevmasse på 320. Samtidig er elevkapasiteten kun på 300 elever.

Frivoll skole opplever i dag jevnt store elevkull og økende elevtall. I dag har skolen 153 elever. Analyserapporten for fremtidig skolestruktur (heretter kalt rapporten) viser jevn økning av antall elever samtidig som Jappa skole har sprenget kapasitet. Frivoll FAU at disse to forholdene må ses i sammenheng når kommunen skal vurdere fremtidens sentrumsskole i Grimstad

Rapporten bærer videre preg av å ha for ensidig fokus på Holviga og dets utviklingsmuligheter, og mistet dermed fokus på behovet i de mer sentrumsnære skolekretsene Frivoll og Jappa. I en fremtidig skolestruktur hvor vi i dag skal forsøke å ta innover oss hva eksterne faktorer som Morrow batterifabrikk og Universitetet i Agder vil bety for kommunen, så er det uten tvil at bykjernen og sentrumsnære områder vil bli påvirket i stor grad. Som det kommer fram i rapporten så er det allerede i dag en klar fortetning av elever i grunnskolealder rundt Jappa og Frivoll skolekrets, og det er all grunn til å tro at trenden vil fortsette. Endring av skolekretser vil heller ikke endre på det faktum at familier som bor i dagens skolekrets føler en tilhørighet til sentrumsområdet i kommunen

Grimstad kommune bosetter mange flyktninger årlig og Grimstad Voksenopplæring er nært tilknyttet Frivoll skole. Mange flyktninger bosettes sentral i Grimstad og Frivoll skole har derfor mange flyktningbarn som elever. I dag tar skolen imot ukrainske barn, da kapasiteten til Jappa er sprenget. Dette er situasjoner som ikke unaturlig vil oppstå igjen. I en fremtidig skolestruktur må dette også tas høyde for når man analyserer behovet i sentrale deler av kommunen.

Endring av skolekrets vil også få stor betydning for sentrumselever som ikke kan gå til skolen de har tilhørighet til. En konsekvens kan være at Grimstad kommune sende elever ut av sentrum-til Holvika

eller Landvik for å gå på skole. Frivoll FAU mener at dette vil være en strategi for en fremtidsrettet skolestruktur.

Grimstad kommune er en by i vekst med stort potensial- Rapporten peker på enkelte fremtidsutsikter som følge av befolkningsutvikling, særlig ringvirkningene fra «Morrow etableringen» er meget vanskelig å forutse.

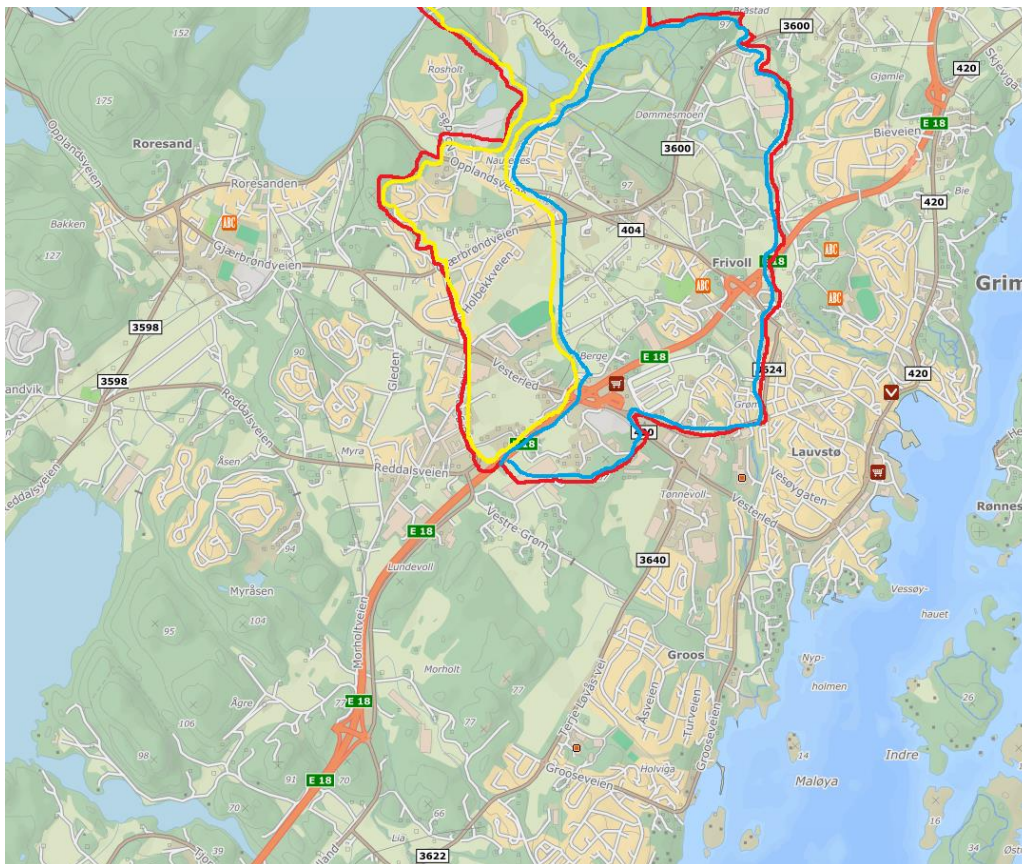
Grimstad har samtidig et etablert universitet som tiltrekker seg arbeidstakere og studenter fra hele landet. Vi er sentralt plassert og har store ambisjoner om å bli en attraktiv by å etablere seg i og vokse opp.

Skole- og oppvekstsvilkår har derfor sentral betydning for unge familier som skal etablere seg. Det er viktig for Grimstad at sentrum forblir et attraktivt område for barnefamilier. En god skolestruktur med kort skolevei vil være et viktig moment for å gjøre sentrum attraktivt for målgruppen. Derfor må Grimstad kommune beholde, oppgradere og utvide Frivoll skole som en del av den fremtidige skolestrukturen.

I forbindelse med Skolepakke 3 ble det utformet nye kretsgrenser, hvor der kom det klart frem at det er geografi som i all hovedsak styrer kretsgrensene til nærskolen.

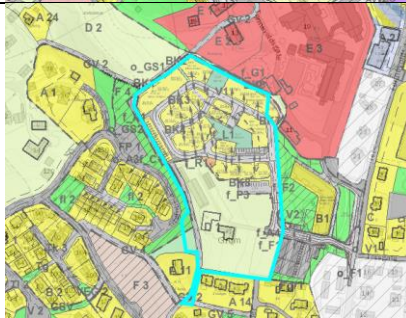
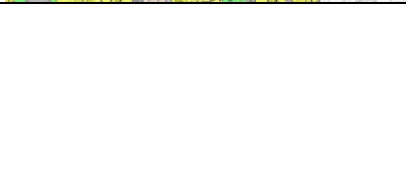
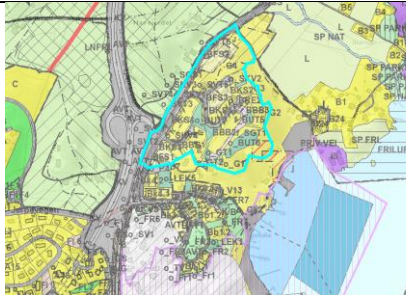

Den røde streken i figuren under markerer dagens kretsgrenser til Frivoll skole. Den gule streken markerer de områdene som etter en evt nedleggelse vil ha Landvik skole som sin nærskole. Den blå streken markerer de områdene som etter en evt nedleggelse vil ha Jappa som sin nærskole. Ingen områder i dagens Frivoll krets vil ha nye Holvika barneskole som sin nærskole.

Dette viser hvorfor Frivoll FAU mener at rapportens anbefaling om bedre utnyttelse av Landvik barneskole ikke løser en fremtidig skolestruktur. Opplæringslovens §8-1 er klar på at man skal kunne gå på den skolen som er nærmest og at en kommune ikke kan bruke kapasitet som årsak til endre dette permanent. Jappa skole er i dag full, det vil si at elevene i området markert med blå strek ikke vil kunne gå på det som naturlig vil være deres nærskole.

I tillegg til at det i dag pågår flere utbygginger i skolekretsen til Frivoll, som Solberg og Klomreheia, er det vedtatt flere utbygginger som vil påvirke kommende elevtall. Siden elevmassen i sentrum på

mange måter må sees på i sammenheng, ettersom Jappa har overskredet kapasiteten, er det nedenfor vist til alle reguleringsplanene som er vedtatt samt noen planinitiativ. Vedtatte reguleringsplaner og innmeldte planforslag i Frivoll og Jappa skolekretser vil gi flere nye boenheter. Fra planbeskrivelsene til de enkelte planer er det hentet ut antall nye boenheter. Oppsummeringen viser over 370 nye boenheter i disse planene der antallet boenheter er konkretisert. I tillegg kommer flere planinitiativ der antall ikke er spesifisert.

<p>Storevold Status plan: Vedtatt Antall enheter: 64-80 Krets: Frivoll</p>	
<p>Groheim Status plan: Vedtatt Antall enheter: 60 Krets: Frivoll</p>	
<p>Fjæreveien 14 Status plan: Planinitiativ Antall enheter: ukjent Krets: Frivoll</p>	
<p>Skjeviga nord Status plan: Vedtatt Antall enheter: 100 Krets: Jappa</p>	
<p>Skjeviga syd Status plan: Vedtatt Antall enheter: 64 Krets: Jappa</p>	

<p>Frivollhaven Status plan: Planinitiativ Antall enheter: 30 Krets: Jappa</p>	
<p>Dahlske boligområde Status plan: Planinitiativ Antall enheter: 35-40 Krets: Jappa</p>	
<p>Ekelunden Status plan: Planinitiativ Antall enheter: Ukjent Krets: Jappa</p>	

Fortettpotensiale

Grimstad sentrum har stort fortettpotensiale. Fra plan areal og transportplan for Arendalsregionen beskrives potensiale for Grimstad.

Tabellen under viser beregnet fortettpotensiale i Grimstad sentrum, Holviga, Vik og Fevik.

GRIMSTAD KOMMUNE	Fortettpotensiale			
	Grimstad sentrum	Fevik	Holvika	Vik
B - Sentrumsbebyggelse	24			
C - Historisk bebyggelse i by	46			
D - Tilliggende boligområder	272	402	329	224
E - Lokalsentre		146	12	10
F - Transformasjonsområder	993	55		
Delsum	1 335	602	342	234
Totalt fortettpotensiale	2 513			
Restpotensial regulert bolig	1 774			
Samlet potensiale	4 287			

Dette viser at Grimstad Sentrum (Jappa og Frivoll) har et stort fortettpotensial for spesielt transformasjonsområder. Dette er viktig informasjon kommer fram i framlegg fra skolepakke 3 men er ikke behandlet i den nye rapporten.

Nærmere om nærskoleprinsippet

Frivoll FAU viser til opplæringsloven § 8-1, hvor det fremgår av første ledd at elevene «har rett til å gå på den skolen som ligg nærmest eller ved den skolen i nærmiljøet som eleven soknar til». Hva som er nærskole i det konkrete tilfelle avgjøres på bakgrunn av flere objektive forhold, som geografi, topografi, farlig skolevei, og lignende. Subjektive forhold kan også vektlegges, for eksempel når en elev har søsken på skolen.

I sin tolkningsuttalelse om oppl. § 8-1 fra 2014, uttaler Utdanningsdirektoratet følgende om kapasitet:

«Etter Utdanningsdirektoratets vurdering blir det først aktuelt å legge vekt på kapasitet når det kan dokumenteres at en skole er full». Videre at «I nærskolesaker og ved fastsettelse av forskrift om skolekretsgrenser, kan det i utgangspunktet ikke legges vekt på fremtidige kapasitetsproblemer, uansett hvor dokumentert disse skulle vise seg å være. Dette innebærer at kommunen må fylle opp skolene hvert år med de elevene som etter nærskoleprinsippet hører til den enkelte skole».

Frivoll FAU har vært i kontakt med regionale veiledningsmyndighet på opplæringslovas område, Statsforvalteren i Agder, som i tilknytning til ovennevnte uttaler:

*«Elever som etter dette har en skole som sin nærskole, skal tas inn der så lenge det er plass. Det kan bare legges vekt på kapasiteten dersom en skole er **dokumentert** full. Det kan derfor ikke foretas en fordeling slik at klassene blir jevnt store på de ulike skolene. En skole er full i nærskoleprinsippets forstand når elevtallet har nådd en viss grense – skjønnsmessig, pedagogisk og bygningsmessig. Skolene må ikke bli så fulle at en elev fra eller til gjør at elevtallet på skolen blir ulovlig stort».*

Som vi har redegjort for, innebærer en nedleggelse av Frivoll skolekrets enda større kapasitetsproblemer for Jappa skole, for mange «Frivoll-elever» den avstandsmessig nærmeste og trafikalt sett tryggeste barneskolen.

Frivoll FAU har derfor vanskeligheter med å se hvordan kommunen planlegger å ivareta nærskoleretten dersom den beslutter å legge ned Frivoll skole eller ytterligere innskrenke skolens kretsgrenser. Flere av elevene som berøres av en slik beslutning vil få en nærskole som allerede overskrider sine egne kapasitetsbegrensninger, uten at kommunen har dokumentert at den er full i nærskoleprinsippets forstand.

Frivoll FAU mener at nærskoleprinsippet i stedet må forvaltes i sin positive forstand for Frivoll skole, en «sentrumsskole» som understøtter byutvikling og befolkningstilvekst, med korte avstander og trygg skolevei for barna, som på sikt kan bistå med å redusere kapasitetspress på Jappa skole som den andre «sentrumsskolen» i kommunen vår.

Pedagogisk fordeler og ulemper ved de ulike avgjørelser

I en fremtidig skolestruktur som skal være økonomisk bærekraftig må man ha en god analyse som viser fremtidig behov. Det kommer klart frem i rapporten at det ikke er tilstrekkelig utredet hvordan sentrumsskolen skal se ut. Men i skolepakke 3 ble dette vurdert og da konkluderte kommunen med at Frivoll skole hadde gode utviklingsmuligheter og burde utvides/utbedres. Dette gjelder også i dag. Det er klart at skolen kommer dårligst ut når kommunen ikke har prioritert vedlikehold og utbedring av den.

Det er ingen som betviler at Frivoll må utbedres for å svare til forventninger av dagens pedagogfaglige tilstand. Derfor hadde Frivoll FAU sammen med skolens ansatte forventninger til skolepakke 3 som uttalte klart at skolen skulle utbedres.

Kostnaden ved å legge ned skolen vil bli høyere for kommunen i fremtiden når de ikke har gjort tilstrekkelig god nok jobb med å sikre at Grimstad sentrum og omegn har kapasitet til elever som naturlig sokner til Jappa.

Fordi Grimstad kommune vedtok for 25 år siden å dimensjonere Jappa for liten så har vi i dag to barneskoler i byen. En utbedring og utvidelse av Frivoll skole innebærer at skolene får en pedagogfaglig tilstand og kapasitet som dekker det fremtidige behovet for sentrumsskolen. Dette vil være billigere enn å måtte bli tvunget til å bygge en ny storskole i bykjernen senere.

Det påpekes også at man tidligere valgte å bruke mye økonomiske ressurser på å utvide Landvik skole for å møte behovet i deres skolekrets. I stedet utvide Frivoll skolekrets som en mer helhetlig løsning. Nå har man muligheten til å planlegge mer helhetlig og fremtidsrettet.

Riktig dimensjonering av Holviga nye barneskole

Riktig dimensjonering av Holviga skole bør settes til 450 elever siden dette er den dokumenterte prognosen som skal dekke behov i Holviga skolekrets de neste 10 årene. Ved å dimensjonere Holviga for stor er Frivoll FAU bekymret for at dette vil gå på bekostning av ressursene som trengs i sentrumsskolen ved å bygge ut Frivoll. På grunn av geografiske og trafikale forhold er det unaturlig å skulle bruke Holviga til å avlaste Jappa ved en eventuell nedleggelse av Frivoll. Kommunen bør først vurdere kostnaden ved å utbedre Frivoll skole, slik skolepakke 3 anbefaler og kommunen så den skulle gjøre. Det er stor økning av elever i skolekretsen, til både Frivoll og Jappa, som tilsier at det er feil å legge til grunn at økningen i hovedsak vil skje i Holviga skolekrets. Det er åpenbart at behovet er økende i Frivoll- og Jappa-området.

Etablering av internasjonal skole og eventuell plassering av denne

Hvis kommunen skal etablere en internasjonal skole i Grimstad så vil skolekrets ikke være av betydning fordi dem som benytter seg av slik skole ikke vil være bundet til noe nærskoleprinsipp. For at en internasjonal skole skal være attraktiv så er transport og lett/trygg tilgang til skolen viktig. Skolen vil da bestå av barn som er bosatt i hele kommunen, og muligens også fra andre kommuner. Da er plassering og tilgang avgjørende.

Frivoll skole ligger meget sentralt til. Skolen har kort og enkel adkomst til E18, den er tilknyttet til bysentrum og plassert ganske sentralt i kommunen med lik avstand fra øst til vest. Tomten til Frivoll har stort utviklingspotensialet og vil ha tilstrekkelig plass til utvidelser og utbedringer.

Frivoll FAU mener at kommunen bør utrede om Frivoll skole vil være et bedre alternativ som internasjonalt skoletilbud.

På vegne av Frivoll FAU

Erling Frydenlund
Leder

Kjetil Frøysnes
FAU Representant

Lars Storjord
FAU og SU